Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA DŽOVANNI PITRUCELLAS
[*GIOVANNI PITRUZZELLA*] SECINĀJUMI,
sniegti 2019. gada 11. jūlijā [1]

Lieta C-380/18

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
pret
E.P.

(*Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Robežkontrole, patvērums un imigrācija – Savienības Kodekss par noteikumiem, kas reglamentē pārvietošanos pār robežām – Ārējo robežu šķērsošana un ieceļošanas nosacījumi – Lēmums, ar kuru konstatēta likumīgas uzturēšanās izbeigšana apdraudējuma sabiedriskajai kārtībai dēļ – Tāda trešās valsts valstspiederīgā atgriešanas lēmums, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi – Jēdziens "apdraudējums sabiedriskajai kārtībai" – Dalībvalstu novērtējuma brīvība

1. Vai, pieņemot lēmumu, ar kuru valsts iestādes konstatē, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (turpmāk tekstā – "ŠRK") [2], 6. panta 1. punkta e) apakšpunktā definētais ieceļošanas nosacījums nav izpildīts vai vairs nav izpildīts, šīm valsts iestādēm ir jāizvērtē attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā personiskā uzvedība un jāsecina, ka pastāv faktisks, attiecīgajā brīdī esošs un pietiekami nopietns apdraudējums, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm, vai arī tās var balstīties tikai uz aizdomām par to, ka šis valstspiederīgais ir izdarījis smagu noziedzīgu nodarījumu? Tāds būtībā ir šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatjautājums.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Konvencija, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu

2. Konvencijas, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu (1985. gada 14. jūnijs) starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām, kas parakstīta Šengenā 1990. gada 19. jūnijā (turpmāk tekstā – "KĪŠN") [3], kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 610/2013

1 Oriģinālvaloda – franču.

2 OV 2016, L 77, 1. lpp.

3 OV 2000, L 239, 19. lpp.

(2013. gada 26. jūnijs)[4], 20. panta 1. punktā ir paredzēts, ka "ārvalstnieki, kam nav vajadzīga vīza, var brīvi pārvietoties līgumslēdzēju pušu teritorijās ilgākais 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā, skaitot no pirmās ieceļošanas dienas, ja vien viņi atbilst [KĪŠN] 5. panta 1. punkta a), c), d) un e) apakšpunktā minētajām ieceļošanas prasībām".

B. Šengenas Robežu kodekss

3. Saskaņā ar ŠRK 6. apsvērumu "robežkontrole notiek ne tikai to dalībvalstu interesēs, pie kuru ārējām robežām [to] veic, bet arī visu to dalībvalstu interesēs, kuras ir atcēlušas iekšējo robežkontroli. Robežkontrolei būtu jāpalīdz apkarot nelikumīgu imigrāciju un cilvēku tirdzniecību un novērst draudus dalībvalstu iekšējai drošībai, valsts politikai, sabiedrības veselības aizsardzībai un starptautiskām attiecībām".

4. ŠRK 27. apsvērumā ir paredzēts, ka "saskaņā ar [Tiesas] judikatūru atkāpe no pamatprincipa par personu pārvietošanās brīvību ir jāinterpretē sašaurināti, un sabiedriskās kārtības jēdziens prasa, lai būtu faktisks, attiecīgajā brīdī esošs un pietiekami nopietns apdraudējums, kas ietekmē vienu no sabiedrības pamatinteresēm".

5. ŠRK 6. panta 1. punktā ir noteikts:

"Attiecībā uz plānotu uzturēšanos dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nepārsniedz 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā, katru reizi ņemot vērā pēdējās uzturēšanās 180 dienu laikposmu, uz trešo valstu valstspiederīgajiem attiecas šādi ieceļošanas noteikumi:

[..]

d) viņi nav personas, par ko *SIS* [Šengenas informācijas sistēmā] izdots brīdinājums, lai atteiktu ieceļošanu;

e) viņus neuzskata par apdraudējumu kādas dalībvalsts politikai, iekšējai drošībai, sabiedrības veselībai vai starptautiskām attiecībām, un, jo īpaši, valstu datubāzēs par viņiem nav izdots brīdinājums, lai minēto iemeslu dēļ atteiktu ieceļošanas atļauju."

II. Pamatlieta, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

6. E.P. ir Albānijas valstspiederīgais, kurš atbilstoši viņa izteikumiem caur Dāniju un Zviedriju 2016. gada 22. aprīlī esot ieceļojis Nīderlandes teritorijā kā tūrists. 2016. gada 18. maijā viņš tika pieķerts, atrodamies mājoklī, kurā tiek audzēta marihuāna; kamēr noritēja kriminālprocess, viņš tika apcietināts un pēc tam nodots ārvalstnieku policijas iestāžu uzraudzībā. Tā kā [noziedzīgā nodarījuma] vietā tika atrasts liels daudzums narkotisko vielu, E.P. tika turēts aizdomās par to, ka viņš ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas Nīderlandes krimināltiesībās ir kvalificēts kā smags noziedzīgs nodarījums.

7. 2016. gada 19. maijā *staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (tieslietu un drošības valsts sekretārs, Nīderlande, turpmāk tekstā – "valsts sekretārs"), uzskatīdams, ka E.P. vairs neatbilst ŠRK 6. panta 1. punkta e) apakšpunkta nosacījumiem un rada apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai, pieņēma lēmumu, kurā viņam tika uzdots atstāt Savienības teritoriju 28 dienu laikā. E.P. šo lēmumu pārsūdzēja *rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Amsterdamā, Nīderlande), kura ar 2016. gada 13. septembra spriedumu atcēla atgriešanas lēmumu un uzdeva valsts

4 Ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss), Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, Padomes Regulu (EK) Nr. 1683/95 un Regulu (EK) Nr. 539/2001, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 767/2008 un Regulu (EK) Nr. 810/2009 (OV 2013, L 182, 1. lpp.).

sekretāram pieņemt jaunu lēmumu. *Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Amsterdam* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Amsterdamā) it īpaši nosprieda, ka valsts sekretārs nebija pienācīgi pamatojis savu nostāju, ka E. P likumīgā uzturēšanās Nīderlandē, pamatojoties uz atbrīvojumu no pienākuma saņemt vīzu [5], bija beigusies saskaņā ar ŠRK 6. panta 1. punkta e) apakšpunktu, jo E.P. tagad tiek uzskatīts par apdraudējumu Nīderlandes sabiedriskajai kārtībai tādēļ, ka viņš tiek turēts aizdomās par narkotisko vielu apriti regulējošo tiesību aktu pārkāpumu. Pamatodamās uz spriedumiem Zh. un O. [6] un N. [7], šī tiesa uzskatīja, ka valsts sekretāram savs lēmums esot jābalsta uz katra atsevišķā gadījuma vērtējumu, lai pārbaudītu, vai E.P. personiskā uzvedība ir radījusi faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm, nevis tikai uz aizdomu esamību.

8. Valsts sekretārs iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu iesniedzējtiesā. Viņš it īpaši apstrīd to, ka prasība par faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm, ir attiecināma uz lēmumiem, kuru pamatā ir ŠRK 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts un ar kuriem tiek konstatēts, ka indivīds vairs neatbilst ieceļošanas nosacījumiem Savienības teritorijā.

9. Šādos apstākļos *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) nolēma apturēt tiesvedību un ar lēmumu, kas Tiesas kancelejā saņemts 2018. gada 11. jūnijā, uzdeva Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [ŠRK] 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka lēmums, ar kuru tiek konstatēts, ka likumīgā uzturēšanās, kas nepārsniedz 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā, ir beigusies, jo ārvalstnieks apdraud sabiedrisko kārtību, ir jāpamato ar to, ka attiecīgā ārvalstnieka personiskā uzvedība ir uzskatāma par faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu kādai no sabiedrības pamatinteresēm?

2) Gadījumā, ja uz pirmo jautājumu ir jāatbild noliedzoši, kādas prasības saskaņā ar [ŠRK] 6. panta 1. punkta e) apakšpunktu attiecas uz tāda lēmuma pamatojumu, ar kuru ir atzīts, ka ārvalstnieks ir uzskatāms par apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai? Vai [ŠRK] 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam pretrunā ir valsts prakse, saskaņā ar kuru ārvalstnieks apdraud sabiedrisko kārtību tikai tāpēc, ka ir skaidrs, ka viņš tiek turēts aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu?"

10. E.P., Nīderlandes, Beļģijas, Vācijas valdības, Eiropas Komisija, kā arī Šveices Konfederācija piedalījās tiesvedības rakstveida daļā Tiesā.

11. Tiesas sēdē, kas Tiesā notika 2019. gada 2. maijā, tika uzklausīti E.P., Nīderlandes, Beļģijas un Vācijas valdību, kā arī Komisijas sniegtie mutvārdu paskaidrojumi.

5 Proti, no Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1091/2010 (2010. gada 24. novembris), ar kuru groza Padomes Regulu (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (OV 2010, L 329, 1. lpp.), izriet, ka Albānijas valstspiederīgie ir atbrīvoti no vīzas prasības, šķērsojot Savienības ārējās robežas.

6 Spriedums, 2015. gada 11. jūnijs (C-554/13, EU:C:2015:377).

7 Spriedums, 2016. gada 15. februāris (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84).

III. Analīze

12. Uzreiz precizēšu, ka šos Tiesā izskatāmos abus prejudiciālos jautājumus aplūkošu kopā, jo no manas izpratnes par otro jautājumu izriet, ka tas neattiecas uz pienākumu norādīt pamatojumu kā tādu, bet ar to drīzāk Tiesa tiek aicināta noteikt kritērijus, kuriem ir jāpalīdz valsts iestādēm veikt vērtējumu brīdī, kad tās pieņem lēmumu, ar kuru tās konstatē, ka nosacījumi, lai ieceļotu un likumīgi uzturētos Savienības teritorijā, vairs nav izpildīti tādēļ, ka attiecīgais indivīds tiek uzskatīts par apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai.

13. Lai atbildētu uz šiem Tiesai uzdotajiem jautājumiem, pirmkārt, būs jānoskaidro saistība starp ŠRK, KĪŠN un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/115/EK (2008. gada 16. decembris) par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi [8]. Otrkārt, būs jāinterpretē ŠRK 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts atkarībā no tā teksta, konteksta un ŠRK izvirzītajiem mērķiem. Starpsecinājums, ko es no tā izdarīšu, visbeidzot, treškārt, būs jāsalīdzina ar atziņām, kas attiecīgā gadījumā izriet no Tiesas judikatūras saistībā ar prasību par faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm.

A. Saistība starp ŠRK, KĪŠN un Direktīvu 2008/115

14. ŠRK ir paredzēti noteikumi par to personu robežkontroli, kuras šķērso Savienības dalībvalstu ārējās robežas, ņemot vērā, ka, tiklīdz šīs robežas ir šķērsotas, pārvietošanās starp dalībvalstīm tiks atvieglota, jo netiek veikta robežkontrole pie iekšējām robežām [9]. Kad dalībvalstis rīkojas saskaņā ar ŠRK, tām, protams, ir jāievēro pamattiesības, kuras ir garantētas Savienības tiesībās un līdz ar to Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.

15. ŠRK 6. panta 1. punktā ir uzskaitīti nosacījumi ieceļošanai Savienības teritorijā attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem par uzturēšanos, kuras maksimālais ilgums ir 90 dienas 180 dienu laikposmā. Tādējādi minētajiem valstspiederīgajiem ir jābūt derīgam ceļošanas dokumentam un attiecīgajā gadījumā – derīgai vīzai [10]. Turklāt viņiem ir jāpamato iecerētās uzturēšanās mērķis un apstākļi, un viņiem ir jābūt pietiekamiem iztikas līdzekļiem, par viņiem nedrīkst būt izdots brīdinājums *SIS*, lai atteiktu ieceļošanu, un, visbeidzot, viņi nav uzskatāmi par apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai [11].

16. Lai gan prejudiciālie jautājumi attiecas uz ŠRK 6. panta 1. punktu un dalībvalstu iespēju atteikt *ieceļošanu* savā teritorijā, ja attiecīgais indivīds rada apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai, šajā gadījumā ir jākonstatē, ka runa nav par lēmumu, ar kuru E.P. tiek atteikta ieceļošana, jo viņš jau atrodas Nīderlandes teritorijā.

17. Šāda situācija drīzāk ir regulēta tieši KĪŠN, kas grozīta ar Regulu Nr. 610/2013, 20. panta 1. punktā, tajā nosakot, ka "ārvalstnieki, kam nav vajadzīga vīza, var brīvi pārvietoties līgumslēdzēju pušu teritorijās ilgākais 90 dienas jebkurā 180 dienu laikposmā, skaitot no pirmās ieceļošanas dienas, ja vien viņi atbilst [KĪŠN] 5. panta 1. punkta a), c), d) un e) apakšpunktā minētajām ieceļošanas prasībām". Šajā pēdējā minētajā e) apakšpunktā savukārt ir prasīts, lai indivīds netiktu "uzskatīts par tādu, kas var apdraudēt kādas līgumslēdzējas puses sabiedrisko kārtību [..]", un tādējādi tajā ir pārņemts ŠRK

8 OV 2008, L 348, 98. lpp.

9 Skat. ŠRK 1. pantu.

10 Skat. ŠRK 6. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu.

11 Skat. ŠRK 6. panta 1. punkta c), d) un e) apakšpunktu.

6. panta 1. punkta e) apakšpunktā noteiktais ieceļošanas nosacījums. No tā izriet, ka pirmās ieceļošanas nosacījumi arī ir nosacījumi, kuri ir jāizpilda uzturēšanās laikā. Tādējādi, ja šie ieceļošanas nosacījumi vairs netiek izpildīti uzturēšanās laikā, trešās valsts valstspiederīgais Savienības teritorijā uzturas nelikumīgi, kā tas izriet arī no Direktīvas 2008/115 3. panta 2) punkta [12].

18. Tā kā E.P. vairs neatbilda ieceļošanas un likumīgas uzturēšanās nosacījumiem, Nīderlandes iestādēm bija jāpieņem atgriešanas lēmums [13]. Saskaņā ar Direktīvu 2008/115 lēmums par likumīgas uzturēšanās izbeigšanu var tikt pieņemts vienlaikus ar atgriešanas lēmumu, bet ar nosacījumu, ka tiek ievērotas procesuālās garantijas, kas piedāvātas šajā direktīvā [14]. Manuprāt, pamatlietā aplūkotais 2016. gada 19. maija lēmums tādējādi ir jāsaprot kā lēmums, ar kuru Nīderlandes iestādes vienlaikus ir konstatējušas likumīgas uzturēšanās izbeigšanu un izdevušas rīkojumu par E.P. atgriešanu. Tādējādi tā pamats vienlaikus ir KĪŠN, rikošetā ŠRK un Direktīva 2008/115 [15].

19. Atgriešanas lēmumā rakstveidā ir jānorāda faktiskie un juridiskie iemesli, kuri to pamato, un tajā ir jāietver informācija par pieejamiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem [16]. Informāciju par faktiskajiem iemesliem var ierobežot, "ja attiecīgās valsts tiesību aktos ir paredzētas tiesības uz informācijas ierobežošanu, jo īpaši, [..] lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus un sodītu par tiem" [17]. Tā kā atgriešanas lēmumā ir konstatēts uzturēšanās nelikumīgais raksturs un šī nelikumība, kā tas ir paredzēts KĪŠN 20. pantā, izriet no tā, ka nav izpildīts kāds no nosacījumiem, kuri ir minēti KĪŠN 5. pantā un kuri ir pārņemti ŠRK 6. pantā, šajā lēmumā Nīderlandes iestādēm bija jāpaskaidro, kuram nosacījumam E.P. vairs neatbilst.

20. Šajā nolūkā valsts sekretārs apgalvoja, ka E.P. bija uzskatāms par apdraudējumu Nīderlandes sabiedriskajai kārtībai, jo viņš tika turēts aizdomās par narkotisko vielu apriti regulējošo Nīderlandes tiesību aktu pārkāpumu [18]. Šī iemesla dēļ viņš tika uzskatīts par apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai.

21. Taču šajā gadījumā jautājums ir par to, vai valsts sekretārs varēja balstīties tikai uz aizdomām par smaga noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, lai izdarītu šādu secinājumu, vai arī viņam savs lēmums bija jāpamato ar vērtējumu par to, ka paša E.P. uzvedība rada faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm.

22. Iesniedzējtiesa uzskata, ka tas tā varētu būt, ņemot vērā Tiesas judikatūru, kas it īpaši ir izstrādāta un pēc tam paplašināta saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, [19] interpretāciju. Pirms šīs judikatūras analīzes vispirms pievērsīšos ŠRK 6. panta 1. punkta e) apakšpunkta formulējumam, kontekstam un tajā izvirzītajiem mērķiem.

12 Atgādinu, ka ŠRK 2006. gada redakcijas 5. pants pašlaik atbilst ŠRK 2016. gada redakcijas 6. pantam.

13 Skat. Direktīvas 2008/115 6. panta 1. punktu.

14 Skat. Direktīvas 2008/115 6. panta 6. punktu.

15 Skat. jēdziena "atgriešanas lēmums" definīciju, kas sniegta Direktīvas 2008/115 3. panta 4) punktā.

16 Skat. Direktīvas 2008/115 12. panta 1. punktu.

17 Direktīvas 2008/115 12. panta 1. punkta otrā daļa.

18 Skat. šo secinājumu 6. punktu.

19 OV 2004, L 158, 77. lpp. Skat. precīzāk šīs direktīvas 27. pantu.

B. Sabiedriskās kārtības apsvērums ŠRK

23. Kā esmu norādījis iepriekš, ŠRK 6. pants ir cieši saistīts ar KĪŠN 20. pantu, kurā pašā ir atsauce uz KĪŠN 5. pantu. Sabiedriskās kārtības apsvēruma interpretācija ŠRK kontekstā un KĪŠN kontekstā nedrīkst atšķirties. Papildus tam, tā kā, izskatot vienotas vīzas pieteikumu, tiek pārbaudīts, vai ŠRK 6. panta 1. punkta a) un c)–e) apakšpunkta nosacījumi ir ievēroti [20], un konsulātam ir jāpārliecinās, vai pieteikuma iesniedzējs nav uzskatāms par apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai [21], sabiedriskās kārtības apsvērums būtu jādefinē vienādi neatkarīgi no tā, vai runa ir par KĪŠN, ŠRK vai par Vīzu kodeksu.

24. Tomēr sabiedriskā kārtība nav definēta ne KĪŠN, ne ŠRK. Lai gan, protams, ir taisnība, ka pēdējā minētā tiesību akta 27. apsvērumā ir noteikts, ka "sabiedriskās kārtības jēdziens prasa, lai būtu faktisks, attiecīgajā brīdī esošs un pietiekami nopietns apdraudējums, kas ietekmē vienu no sabiedrības pamatinteresēm", šis apdraudējums ir pieprasīts "atkāpe[s] no pamatprincipa par personu pārvietošanās brīvību" gadījumā [22].

25. Raugoties no gramatiskās analīzes viedokļa, ir jānorāda, ka ŠRK 6. panta 1. punkta e) apakšpunktā nav ietverta skaidra atsauce uz prasību par faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm. Tajā nav precizēta apdraudējuma pakāpe un šis apdraudējums nav ierobežots tikai attiecībā uz situāciju, kad tiek apdraudēta kāda no sabiedrības pamatinteresēm. Būtu jāpiebilst, ka tas ir formulēts noliedzoši – indivīds *nav uzskatāms* par apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai. Šāds formulējums, šķiet, atstāj lielāku brīvības pakāpi dalībvalstīm, kad tām ir jāizvērtē apdraudējuma sabiedriskajai kārtībai neesamība [23]. Teksta līmenī nosacījums saistībā ar apdraudējuma sabiedriskajai kārtībai neesamību, kas ietverts ŠRK 6. pantā, tādējādi ļoti atšķiras no Direktīvas 2004/38 27. panta formulējuma.

26. Raugoties no ŠRK 6. panta konteksta un tajā izvirzītā mērķa analīzes viedokļa, atgādinu, ka tajā ir regulēti ieceļošanas nosacījumi attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri vēlas īslaicīgi uzturēties Savienības teritorijā, un viņu uzturēšanās nav jāpamato ar kādu īpašu iemeslu. Šo nosacījumu ievērošana principā tiek kontrolēta vīzas izsniegšanas brīdī, ja tā ir vajadzīga, vai Savienības ārējo robežu šķērsošanas brīdī. ŠRK 6. apsvērumā ir atgādināts, ka "robežkontrole notiek ne tikai to dalībvalstu interesēs, pie kuru ārējām robežām [to] veic, bet arī visu to dalībvalstu interesēs, kuras ir atcēlušas iekšējo robežkontroli". Turklāt ŠRK 6. pants *a priori* attiecas uz tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri nav saistīti ar Savienības teritoriju un saistībā ar kuriem Tiesa ir nospriedusi, ka viņiem nav pamattiesību ieceļot vai dzīvot konkrētas valsts teritorijā [24].

27. Šajā analīzes stadijā nekas nenorāda uz to, ka attiecībā uz tādu lēmumu pieņemšanu, ar kuru trešās valsts valstspiederīgajam tiek atteikta ieceļošana vai tiek konstatēta likumīgas uzturēšanās izbeigšana Savienības teritorijā apdraudējuma sabiedriskajai kārtībai dēļ, Savienības likumdevējs būtu paredzējis ierobežot valsts iestāžu novērtējuma brīvību tiktāl, lai pieprasītu šādu lēmumu pamatot ar minētā valstspiederīgā uzvedību, kas rada faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kurš skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm.

28. Tas ir izskaidrojams arī ar praktiskiem apsvērumiem. Proti, kad iestādes pārbauda ŠRK 6. pantā uzskaitīto ieceļošanas nosacījumu ievērošanu – šķērsojot Savienības ārējās robežas vai izsniedzot vīzu –, to rīcībā esošā informācija par attiecīgo indivīdu ir ierobežota. Vairākas valdības, kuras ir iestājušās šajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā, vairākkārt ir izvirzījušas šo argumentu, kuram,

20 Skat. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 810/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) (OV 2009, L 243, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Vīzu kodekss"), 21. pantu.

21 Skat. Vīzu kodeksa 21. panta 3. punkta d) apakšpunktu.

22 Pārbaudēs, kas pieprasītas ŠRK, ņem vērā personu statusa atšķirību, jo ŠRK 8. panta 6. punktā ir paredzēts, ka šīs pārbaudes, ja tās attiecas uz "personām, kas izmanto tiesības brīvi pārvietoties saskaņā ar Savienības tiesībām, veic [..] saskaņā ar Direktīvu 2004/38/EK".

23 Skat. saistībā ar līdzīgu formulējumu ģenerāladvokāta M. Špunara [*M. Szpunar*] secinājumus apvienotajās lietās *Abcur* (C-544/13 un C-545/13, EU:C:2015:136, 58. punkts).

24 Skat. spriedumu, 2006. gada 27. jūnijs, Parlaments/Padome (C-540/03, EU:C:2006:429, 53. punkts).

atzīšos, es piekrītu. Tas pats galu galā attiecas uz pārbaudi, ko veic valsts iestādes, kad tām ir jākonstatē, ka ieceļošanas nosacījumi vairs netiek ievēroti trešās valsts valstspiederīgā uzturēšanas laikā Savienības teritorijā. Konkrētajā E.P. gadījumā, atskaitot apgalvoto smaga noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, valsts sekretāra rīcībā nebija tādas papildu informācijas, kas viņam ļautu pamatot E.P. paša uzvedību. Tomēr viņam bija jāpieņem zināmā mērā steidzams lēmums, kurš būs saistošs attiecīgajām dalībvalstīm, pamatojoties uz relatīvi ierobežotiem informācijas elementiem. Trešās valsts valstspiederīgie, kuri vēlas īslaicīgi uzturēties Savienībā, valsts iestādēm nav labi zināmi, *a fortiori*, ja viņi tajā uzturas bez vīzām. Pieprasot šīm iestādēm, lai tās pamatotu savu lēmumu ar sistemātisku un precīzu vērtējumu par attiecīgā indivīda personisko uzvedību, un uzdodot tām pierādīt, ka pastāv faktisks, attiecīgajā brīdī esošs un pietiekami nopietns apdraudējums kādai no sabiedrības pamatinteresēm, radītu risku, ka tām tiek veidota neatrisināma problēma, neļaujot tām vairs pieņemt nelabvēlīgus lēmumus un, iespējams, *in fine* apdraudot telpas bez iekšējām robežām, kurā nodrošināta personu pārvietošanās brīvība, drošību [25].

29. Tādēļ šādos īpašos apstākļos valsts iestādēm ir jāatzīst plaša novērtējuma brīvība, kas ir līdzīga tai, kuru Tiesa tām ir atzinusi spriedumā *Koushkaki* [26] saistībā ar Vīzu kodeksu. Šajā spriedumā tā ir nospriedusi, ka "vīzas pieteikuma iesniedzēja individuālās situācijas novērtējums, lai noteiktu, vai uz viņa pieteikumu neattiecas kāds no atteikuma pamatojumiem, ietver sarežģītu izvērtējumu, kurā it īpaši tiek ņemta vērā šī pieteikuma iesniedzēja personība, viņa integrācija valstī, kurā viņš dzīvo, pēdējā minētā politiskā, sociālā un ekonomiskā situācija, kā arī *iespējamais apdraudējums, kas no pieteikuma iesniedzēja vizītes rastos* [..] *sabiedriskajai kārtībai*" [27]. Tiesa ir turpinājusi, precizēdama, ka "šāds sarežģīts izvērtējums nozīmē, ka ir jāsagatavo prognozes par pieteikuma iesniedzēja paredzamo rīcību un ka tam ir jābūt pamatotam ar plašām zināšanām par pēdējā minētā dzīvesvietas valsti, kā arī dažādu dokumentu analīzi" [28]. Tā arī ir uzsvērusi faktu, ka "dalībvalsts, kurai ir iesniegts vīzas pieteikums, kompetento iestāžu veiktajai pārbaudei šajā kontekstā ir jābūt vēl jo rūpīgākai tāpēc, ka iespējama vienotas vīzas izsniegšana pieļauj pieteikuma iesniedzēja ieceļošanu dalībvalstu teritorijā [ŠRK] noteiktajās robežās" [29]. Tādējādi Tiesa ir atzinusi "plaš[u] novērtējuma brīvīb[u], kas attiecas uz šī kodeksa 32. panta 1. punkta un 35. panta 6. punkta piemērošanas nosacījumiem, kā arī nozīmīgo faktu izvērtēšanu, lai noteiktu, vai šajās tiesību normās minētie pamatojumi neliedz izsniegt pieteikto vīzu" [30]. Tomēr Vīzu kodeksa 32. panta 1. punkta a) apakšpunkta vi) punktā ir minēts nosacījums par apdraudējuma sabiedriskajai kārtībai neesamību. Spriežot loģiski, Tiesai būtu arī jāatzīst, ka izvērtējums, kas ir jāveic attiecībā uz ŠRK 6. pantā uzskaitītajiem ieceļošanas un likumīgas uzturēšanas nosacījumiem, ir sarežģīts un ka līdz ar to valsts iestādēm ir plaša novērtējuma brīvība, kas tādējādi nevar tikt samazināta līdz prasībai par faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm.

30. Vēl piebildīšu, ka Tiesa ir paplašinājusi sprieduma *Koushkaki* [31] risinājumu spriedumā *Fahimian* [32], kurš attiecās uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas nosacījumiem studiju nolūkā un, precīzāk, uz tiesību normu, kuras formulējums ir līdzīgs ŠRK 6. panta 1. punkta e) apakšpunkta formulējumam [33]. Šajā spriedumā bija jānosaka, vai dalībvalsts valsts drošības apsvērumu dēļ varēja atteikt ieceļošanu Irānas valstspiederīgajai, kura lūdza izsniegt vīzu studiju nolūkā Vācijā, obligāti nepamatojot savu lēmumu ar ieinteresētās personas personisko uzvedību un faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu kādai no attiecīgās sabiedrības pamatinteresēm, ko šī uzvedība

25 Skat. ŠRK 2. apsvērumu.

26 Spriedums, 2013. gada 19. decembris (C-84/12, EU:C:2013:862).

27 Spriedums, 2013. gada 19. decembris, *Koushkaki* (C-84/12, EU:C:2013:862, 56. punkts). Mans izcēlums.

28 Spriedums, 2013. gada 19. decembris, *Koushkaki* (C-84/12, EU:C:2013:862, 57. punkts).

29 Spriedums, 2013. gada 19. decembris, *Koushkaki* (C-84/12, EU:C:2013:862, 59. punkts).

30 Spriedums, 2013. gada 19. decembris, *Koushkaki* (C-84/12, EU:C:2013:862, 60. punkts).

31 Spriedums, 2013. gada 19. decembris (C-84/12, EU:C:2013:862).

32 Spriedums, 2017. gada 4. aprīlis (C-544/15, EU:C:2017:255).

33 Proti, Padomes Direktīvas 2004/114/EK (2004. gada 13. decembris) par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu pilsoņu uzņemšanu studiju, skolēnu apmaiņas, prakses vai stažēšanās, nesaņemot atalgojumu, vai brīvprātīga darba nolūkā (OV 2004, L 375, 12. lpp.) 6. panta 1. punkta d) apakšpunkts.

šķietami bija radījusi. Tiesa atzina, ka tā tas var būt divu galveno iemeslu dēļ – vispirms tādēļ, ka attiecīgās Direktīvas 2004/114 apsvērumos bija paredzēts, ka apdraudējums varētu būt tikai potenciāls [34], pēc tam tādēļ, ka vīzas pieteikuma iesniedzēja individuālās situācijas vērtējums attiecībā uz iestādēm ietvēra sarežģītus izvērtējumus un ka līdz ar to valsts iestādēm bija jāatstāj plaša novērtējuma brīvība, novērtējot atbilstīgos faktus [35].

31. Papildus šiem precedentiem, no kuriem Tiesa varētu aizgūt lietderīgas idejas, ieceļošanas nosacījums, kas definēts ŠRK 6. panta 1. punkta e) apakšpunktā, būtu jāinterpretē saskaņoti ar citiem ieceļošanas nosacījumiem. Šajā ziņā atzīmēju, ka ŠRK 6. panta 1. punkta d) apakšpunktā ir paredzēts, ka attiecībā uz trešās valsts valstspiederīgo, kurš vēlas ieceļot Savienības teritorijā, nedrīkst būt izdots brīdinājums *SIS*, lai atteiktu ieceļošanu. Tieši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1987/2006 (2006. gada 20. decembris) par otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS* II) izveidi, darbību un izmantošanu [36] ir definēti kritēriji attiecībā uz šādu brīdinājumu. Vispirms minētās regulas 24. panta 1. punktā ir norādīts, ka brīdinājumam ir jābūt balstītam uz "īpašu novērtējumu". Turklāt brīdinājums tiek ievadīts *SIS*, ja lēmuma pamatā ir draudi sabiedriskajai kārtībai, kurus var radīt trešās valsts valstspiederīgā atrašanās dalībvalsts teritorijā. Minētajā regulā ir paredzēts, ka tā tas var būt gadījumā, ja šis valstspiederīgais ir notiesāts ar brīvības atņemšanas sodu, kas pārsniedz vienu gadu, vai ja "ir pamatots iemesls uzskatīt, ka viņš ir izdarījis smagu noziedzīgu nodarījumu, vai [..] ir skaidras norādes par viņa nodomu izdarīt šādu noziedzīgu nodarījumu kādas dalībvalsts teritorijā" [37]. Šajā gadījumā Savienības likumdevējs skaidri ir atzinis, ka tikai aizdomas vien par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu var pamatot apdraudējuma sabiedriskajai kārtībai esamību, un attiecībā uz šādu apdraudējumu nav izvirzījis prasību par faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm. Manuprāt, "apdraudējuma sabiedriskajai kārtībai" izpratnei ŠRK kontekstā būtu jābūt tādai pašai kā saistībā ar ŠRK 6. panta 1. punkta d) apakšpunktā minēto ieceļošanas nosacījumu vai saistībā ar ŠRK 6. panta 1. punkta e) apakšpunktā noteikto ieceļošanas nosacījumu.

32. Lai gan, manuprāt, runa nav par prasības, kas izriet no Direktīvas 2004/38 27. panta, sistemātisku attiecināšanu uz visiem atvasināto tiesību aktiem, kuros ir ietverta tiesību norma, kas ļauj atsaukties uz sabiedriskās kārtības apsvērumiem, un jēdziens "apdraudējums sabiedriskajai kārtībai" ir jāinterpretē atkarībā no normatīvās vides, kas to aptver, elementi, kurus es tikko uzskaitīju, norāda uz plašas novērtējuma brīvības atzīšanu valsts iestādēm, kad tās pieņem lēmumu, ar kuru tiek konstatēts, ka ieceļošanas nosacījums par apdraudējuma sabiedriskajai kārtībai neesamību nav izpildīts vai vairs nav izpildīts.

33. Tomēr atliek pārbaudīt, vai šis secinājums nav apšaubāms vai nevar tikt apšaubīts Tiesas judikatūras, no kuras ir radušās iesniedzējtiesas šaubas, kontekstā.

34 Skat. spriedumu, 2017. gada 4. aprīlis, *Fahimian* (C-544/15, EU:C:2017:255, 40. punkts).

35 Skat. spriedumu, 2017. gada 4. aprīlis, *Fahimian* (C-544/15, EU:C:2017:255, 41. un 42. punkts).

36 OV 2006, L 381, 4. lpp.

37 Regulas Nr. 1987/2006 24. panta 2. punkta b) apakšpunkts.

C. Tiesas judikatūrā atspoguļotā prasība par faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm, ja pastāv aizdomas par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu vai ja ir notiesājošs spriedums krimināllietā

1. Tiesas judikatūras izklāsts

34. Tieši spriedumā *Bouchereau*[38] Tiesa pirmo reizi ir nospriedusi, ka notiesāšana krimināllietā var tikt ņemta vērā, lai īstenotu dalībvalstu valstspiederīgo brīvas pārvietošanās ierobežošanu sabiedriskās kārtības apsvērumu dēļ, tikai tad, ja šo notiesāšanu pamatojošie apstākļi norāda uz "tādu personisko uzvedību, kas rada attiecīgajā brīdī esošu apdraudējumu sabiedriskajai kārtībai"[39]. Tad tā bija piebildusi, ka, lai gan "vispār konstatējums par šāda rakstura draudiem nozīmē attiecīgajai personai piemītošu tendenci līdzīgi rīkoties nākotnē, ir arī iespējams, ka pagātnes darbība vien uzskatāma par tādu, ar kuru ir izpildīti līdzīga apdraudējuma sabiedriskajai kārtībai nosacījumi"[40], kas būtu jāpārbauda valsts tiesām, "ņemot vērā to personu īpašo tiesisko statusu, uz kurām attiecas Kopienas tiesības, un personu brīvas pārvietošanās principa būtisko raksturu"[41]. Pirms tam Tiesa bija norādījusi, ka direktīvas, kuru tai tika lūgts interpretēt un kurā bija paredzēts koordinēt valstu režīmus attiecībā uz kārtības uzturēšanu saistībā ar ārvalstniekiem, mērķis bija aizsargāt dalībvalstu valstspiederīgos "pret tādu pilnvaru īstenošanas, kuras izriet no izņēmuma saistībā ar ierobežojumiem, kas pamatoti ar sabiedriskās kārtības [..] apsvērumiem, kas var pārsniegtu nepieciešamību, ar kuru tiek pamatots izņēmums no pamatprincipa par personu brīvu pārvietošanos""[42].

35. Prasība, lai lēmums, kurā ir ietverta atkāpe no pamatbrīvības, tiek pamatots ar tādu attiecīgā indivīda personisko uzvedību, kas rada faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu kādai no sabiedrības pamatinteresēm, sākotnēji ir tikusi izstrādāta personu brīvas pārvietošanās kontekstā, pēc tam tā ir atkārtota[43] un vēlāk, kā zināms, kodificēta Direktīvā 2004/38[44].

36. Šādos apstākļos Tiesa vairākkārt šīs prasības piemērošanu ir paplašinājusi attiecībā uz jomām, kas nav tik tieši saistītas vai pavisam nav saistītas ar Savienības pilsoņu brīvu pārvietošanos.

37. Tādējādi spriedumā Komisija/Spānija[45] Tiesa ir nospriedusi, ka dalībvalsts nebija izpildījusi savus pienākumus, kuri izriet no tās pašas direktīvas, kas ir interpretēta spriedumā *Bouchereau*[46], ja tā bija atteikusi ieceļošanu Savienības teritorijā trešās valsts valstspiederīgajam, kurš ir Savienības pilsoņa laulātais, balstoties tikai uz apstākli, ka par šo valstspiederīgo *SIS* bija izdots brīdinājums. Atgādinājusi, ka sabiedriskās kārtības izņēmums ir atkāpe no personu brīvas pārvietošanās pamatprincipa un tas ir jāsaprot šauri un ka dalībvalstis vienpusēji to nevar noteikt[47], Tiesa ir nospriedusi, ka valsts iestādes atsaukšanās uz jēdzienu "sabiedriskā kārtība" "*jebkurā gadījumā* nozīmē, ka papildus sabiedriskajiem traucējumiem, ko rada jebkurš likumpārkāpums, pastāv reāli un pietiekoši smagi draudi sabiedrības pamatinteresēm"[48]. Šajā spriedumā Tiesa arī ir izveidojusi saikni starp jēdziena "sabiedriskā kārtība" šauru interpretāciju un Savienības pilsoņa tiesību uz ģimenes dzīves neaizskaramību aizsardzību[49].

38 Spriedums, 1977. gada 27. oktobris (30/77, EU:C:1977:172).

39 Spriedums, 1977. gada 27. oktobris, *Bouchereau* (30/77, EU:C:1977:172, 28. punkts). Šāda prasība jau bija nostiprināta 1975. gada 28. oktobra spriedumā *Rutili* (36/75, EU:C:1975:137) saistībā ar lēmumu, ar kuru tika ierobežota Itālijas pilsoņa pārvietošanās brīvība Francijā, pamatojoties uz viņa politiskajām vai ar arodbiedrību saistītajām aktivitātēm (it īpaši skat. šī sprieduma 28. punktu).

40 Spriedums, 1977. gada 27. oktobris, *Bouchereau* (30/77, EU:C:1977:172, 29. punkts).

41 Spriedums, 1977. gada 27. oktobris, *Bouchereau* (30/77, EU:C:1977:172, 30. punkts).

42 Spriedums, 1977. gada 27. oktobris, *Bouchereau* (30/77, EU:C:1977:172, 15. punkts).

43 Plašajā judikatūras klāstā skat. spriedumu, 2004. gada 29. aprīlis, *Orfanopoulos* un *Oliveri* (C-482/01 un C-493/01, EU:C:2004:262, 66. punkts).

44 Skat. precīzāk Direktīvas 2004/38 27. panta 2. punktu.

45 Spriedums, 2006. gada 31. janvāris (C-503/03, EU:C:2006:74).

46 Spriedums, 1977. gada 27. oktobris (30/77, EU:C:1977:172).

47 Skat. spriedumu, 2006. gada 31. janvāris, Komisija/Spānija (C-503/03, EU:C:2006:74, 45. punkts).

48 Spriedums, 2006. gada 31. janvāris, Komisija/Spānija (C-503/03, EU:C:2006:74, 46. punkts). Mans izcēlums.

49 Spriedums, 2006. gada 31. janvāris, Komisija/Spānija (C-503/03, EU:C:2006:74, 47. punkts).

Šādos apstākļos ieceļošanas atteikums trešās valsts valstspiederīgajam, kas ir Savienības pilsoņa laulātais, var tikt piemērots tikai tad, ja brīdinājums *SIS* ir apstiprināts ar informāciju, kas ļauj konstatēt, ka šī trešās valsts valstspiederīgā klātbūtne rada faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm [50].

38. Turklāt spriedumā Zh. un O. [51] saistībā ar Direktīvas 2008/115 7. panta 4. punktu, kurā dalībvalstīm ir paredzēta iespēja saīsināt brīvprātīgas izceļošanas laikposmu, ja attiecīgā persona apdraud sabiedrisko kārtību, Tiesa ir nospriedusi, ka šis jēdziens ir jāizvērtē, katru gadījumu izskatot atsevišķi, lai pārliecinātos, vai attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā personiskā uzvedība rada faktisku un attiecīgajā brīdī esošu sabiedriskās kārtības apdraudējumu [52]. Izslēgdama jebkādu praksi, kas būtu balstīta uz vispārīgiem apsvērumiem vai jebkādu prezumpciju, Tiesa ir nospriedusi, ka tas, ka šāds valstspiederīgais "tiek turēts aizdomās par tāda sodāma akta, kas valsts tiesībās kvalificēts kā noziedzīgs nodarījums, izdarīšanu vai ir ticis notiesāts krimināllietā par šādu aktu, *pats par sevi* nevar pamatot to, ka šis trešās valsts valstspiederīgais tiek uzskatīts par tādu, kas apdraud sabiedrisko kārtību Direktīvas 2008/115 7. panta 4. punkta izpratnē" [53]. Tomēr dalībvalsts var konstatēt, ka pastāv sabiedriskās kārtības apdraudējums, ja ir notikusi notiesāšana krimināllietā, ja šī notiesāšana, "to skatot *kopā ar citiem* attiecīgās personas situāciju raksturojošiem *apstākļiem*, pamato šādu konstatējumu" [54]. Šajā pašā nozīmē tikai aizdomas vien, ka šāds valstspiederīgais ir izdarījis sevišķi smagu noziegumu vai smagu vai mazāk smagu noziegumu, var "kopā ar citiem ar attiecīgo konkrēto gadījumu saistītiem apstākļiem" [55] pamatot atzinumu, ka pastāv sabiedriskās kārtības apdraudējums joprojām attiecīgās tiesību normas izpratnē. Šādi rīkojoties, Tiesa ir atgādinājusi, ka dalībvalstīm principā ir tiesības noteikt jēdziena "sabiedriskā kārtība" prasības saskaņā ar to vajadzībām [56]. Šajā kontekstā risinājuma, kas izriet no sprieduma *Bouchereau* [57], piemērošana nešķiet arī pamatota ar atkāpi saistībā ar Savienības pilsoņu brīvu pārvietošanos un to tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos, bet ir pamatota ar to, ka Direktīvā 2008/115 ir nostiprināta atkāpe no pienākuma – pienākuma paredzēt piemērotu laika posmu brīvprātīgai izceļošanai –, kas noteikts, lai nodrošinātu trešo valstu valstspiederīgo pamattiesību ievērošanu, tos izraidot no Savienības [58].

39. Pēc tam spriedumā N. [59] Tiesa ir atgādinājusi savu judikatūru, kas ir kļuvusi par principu, saistībā ar jēdzienu "sabiedriskā kārtība", kurš katrā ziņā nozīmē, ka papildus sabiedriskajiem traucējumiem, ko rada jebkurš likumpārkāpums, pastāv faktisks, attiecīgajā brīdī esošs un pietiekami nopietns apdraudējums, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm [60], lai to piemērotu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/33/ES (2013. gada 26. jūnijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai [61], interpretācijas kontekstā. Tādējādi starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja aizturēšana vai paturēšana apcietinājumā ar sabiedrisko kārtību

50 Spriedums, 2006. gada 31. janvāris, Komisija/Spānija (C-503/03, EU:C:2006:74, 53. punkts. Skat. arī 55. punktu).

51 Spriedums, 2015. gada 11. jūnijs (C-554/13, EU:C:2015:377).

52 Spriedums, 2015. gada 11. jūnijs, Zh. un O. (C-554/13, EU:C:2015:377, 50. punkts).

53 Spriedums, 2015. gada 11. jūnijs, Zh. un O. (C-554/13, EU:C:2015:377, 50. punkts). Mans izcēlums.

54 Spriedums, 2015. gada 11. jūnijs, Zh. un O. (C-554/13, EU:C:2015:377, 51. punkts). Mans izcēlums.

55 Spriedums, 2015. gada 11. jūnijs, Zh. un O. (C-554/13, EU:C:2015:377, 52. punkts).

56 Skat. spriedumu, 2015. gada 11. jūnijs, Zh. un O. (C-554/13, EU:C:2015:377, 52. punkts).

57 Spriedums, 1977. gada 27. oktobris (30/77, EU:C:1977:172).

58 Skat. spriedumu, 2015. gada 11. jūnijs, Zh. un O. (C-554/13, EU:C:2015:377, 48. punkts). 2018. gada 16. janvāra spriedumā E (C-240/17, EU:C:2018:8, 48. un 49. punkts) Tiesa ir atkārtojusi savu nostāju saistībā ar jēdzienu "sabiedriskā kārtība" Direktīvā 2008/115.

59 Spriedums, 2016. gada 15. februāris (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84). Šajā lietā prasītājs pamatlietā laikposmā no 1999. gada līdz 2015. gadam divdesmit vienu reizi ir ticis notiesāts par dažādiem noziedzīgiem nodarījumiem.

60 Skat. 2016. gada 15. februāra sprieduma N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84) 65. punktu.

61 OV 2013, L 180, 96. lpp. It īpaši 2016. gada 15. februāra spriedums N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84) attiecās uz Direktīvas 2013/33 8. panta 3. punkta pirmās daļas e) apakšpunktu.

saistītu iemeslu dēļ var tikt pamatota "tikai tad, ja tā individuālā rīcība rada reālus, faktiskus un pietiekami nopietnus draudus sabiedrības pamatinteresēm"[62]. Tieši aizturēšanas, kas tiek izmantota tikai kā pēdējais līdzeklis[63], izņēmuma rakstura dēļ šajā gadījumā Tiesa ir paredzējusi stingru regulējumu attiecībā uz valsts iestādēm atzītajām pilnvarām[64].

40. Spriedumā T.[65], aicināta interpretēt sabiedriskās kārtības apsvērumu Direktīvas 2004/83/EK[66] kontekstā, Tiesa – norādījusi, ka šajā direktīvā nav ietverta sabiedriskās kārtības definīcija, – ir atgādinājusi interpretāciju, kuru tā jau bija sniegusi šim jēdzienam Direktīvas 2004/38 kontekstā. Lai gan ar šīm abām direktīvām tiek īstenoti dažādi mērķi, Tiesa ir nospriedusi, ka saistībā ar šo pēdējo minēto direktīvu izstrādātā judikatūra minētajā lietā bija atbilstoša, jo "aizsardzība, ko sabiedrība vēlas piešķirt savām pamatinteresēm, nevar būt atšķirīga atkarībā no šīs intereses apdraudošās personas statusa". Turpinājumā Tiesa nosprieda, ka valsts iestāde, lai atņemtu bēglim viņa uzturēšanās atļauju ar sabiedrisko kārtību saistītu iemeslu dēļ, nevarēja balstīties tikai uz apstākli par viņa atbalstu teroristu organizācijai, jo šādā gadījumā minētā iestāde nav veikusi "individuālu konkrētu faktu vērtējumu"[67].

2. Konkrētā gadījuma īpatnību radītie šķēršļi transponēt no sprieduma "Bouchereau" izrietošo risinājumu

41. Attiecībā uz šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu uzskatu, ka papildus šo secinājumu 23.–32. punktā izklāstītajam šīs lietas īpatnības liecina par to, lai, izmantojot Komisijas izteicienu, netiktu bezgalīgi transponēts no sprieduma *Bouchereau*[68] izrietošais risinājums un valsts iestādēm netiktu noteikts pienākums lēmumu – ar kuru ir konstatēts, ka trešās valsts valstspiederīgais vairs neatbilst likumīgas uzturēšanās nosacījumiem ar sabiedrisko kārtību saistītu iemeslu dēļ, – pamatot ar vērtējumu par minētā valstspiederīgā personisko uzvedību, kam noteikti ir jārada faktisks, attiecīgajā brīdī esošs un pietiekami nopietns apdraudējums, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm.

42. E.P. nav Savienības pilsonis. Viņa ieceļošana Savienībā un pēc tam viņa uzturēšanās tajā nav saistīta ar citu Savienības pilsoni vai ģimenes atkalapvienošanās situāciju ar trešās valsts valstspiederīgo, kurš ilgstoši dzīvo Savienības teritorijā. Pamatlietā aplūkotais lēmums, ar kuru ir konstatēta likumīgas uzturēšanās izbeigšana, pats par sevi nerada tik smagu pamattiesību aizskārumu, ka tas liktu piemērot no sprieduma *Bouchereau*[69] izrietošo risinājumu, piemēram, kā tas bija spriedumā N.[70] aplūkotajā gadījumā, jo tūlītējās tiesiskās sekas, kas seko šim konstatējumam, ir paātrināta tādas uzturēšanās izbeigšana, kura sākotnēji katrā ziņā ir bijusi īslaicīga. Iestāžu konstatējums, protams, ir ticis papildināts ar atgriešanas noteikšanu, bet to tika uzdots veikt 28 dienu laikā, lai gan Direktīvā 2008/115 ir noteikts, ka maksimālais saprātīgais termiņš ir 30 dienas[71]. Tomēr šis elements atšķir E.P. gadījumu no lietas Zh. un O.[72].

62 Spriedums, 2016. gada 15. februāris, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 67. punkts).

63 Skat. spriedumu, 2016. gada 15. februāris, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 63. punkts).

64 Skat. spriedumu, 2016. gada 15. februāris, N. (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 64. punkts).

65 Spriedums, 2015. gada 24. jūnijs (C-373/13, EU:C:2015:413).

66 Padomes Direktīva (2004. gada 29. aprīlis) par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiskā aizsardzība, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības saturu (OV 2004, L 304, 12. lpp.).

67 Spriedums, 2015. gada 24. jūnijs, T. (C-373/13, EU:C:2015:413, 89. punkts).

68 Spriedums, 1977. gada 27. oktobris (30/77, EU:C:1977:172).

69 Spriedums, 1977. gada 27. oktobris (30/77, EU:C:1977:172).

70 Spriedums, 2016. gada 15. februāris (C-601/15 PPU, EU:C:2016:84).

71 Skat. Direktīvas 2008/115 7. panta 1. punktu.

72 Spriedums, 2015. gada 11. jūnijs (C-554/13, EU:C:2015:377).

43. Visbeidzot loģika, kas ir pamatā *Bouchereau*[73] judikatūrai un tās turpmākajai attīstībai saistībā ar personu brīvu pārvietošanos, ir diezgan sveša apsvērumiem, kuri attiecas uz ŠRK, KĪŠN vai arī Vīzu kodeksu. Jo konsolidētāka ir tiesiskā situācija (Savienības pilsoņa vai trešās valsts valstspiederīgā integrācija uzņēmējā dalībvalstī, ģimenes dzīves attīstība), jo būtiskākai ir jābūt aizsardzībai pret izraidīšanu un jo augstāks būs prasību līmenis, kāds tiek pieprasīts no valsts iestādēm[74]. Trešās valsts valstspiederīgais, kas Savienības teritorijā uzturas īslaicīgi, nevar pretendēt uz līdzvērtīgu apstākļu izvirzīšanu.

44. Nepieprasot valsts iestādēm, lai tās pamatotu savu lēmumu par ieceļošanas atteikumu vai nelikumīgu uzturēšanos ar attiecīgā trešās valsts valstspiederīgā personisko uzvedību, kas rada faktisku, attiecīgajā brīdī esošu un pietiekami nopietnu apdraudējumu, kurš skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm, un vienlaikus atzīstot tām plašu novērtējuma brīvību, šī brīvība tomēr tiek ierobežota ar garantiju minimumu.

3. Dalībvalstu plašās novērtējuma brīvības robežu noteikšana

45. Vispirms ŠRK 14. panta 2. punktā dalībvalstu iestādēm ir noteikts pienākums "ar pamatotu lēmumu, uzrādot precīzus atteikuma iemeslus", atteikt ieceļošanu tad, ja ŠRK 6. panta nosacījumi nav izpildīti. Ņemot vērā līdzību, kas pastāv starp ieceļošanas nosacījumiem un likumīgas īslaicīgas uzturēšanās nosacījumiem, šī tiesību norma pēc analoģijas ir piemērojama lēmumiem, ar kuriem tiek konstatēts šīs uzturēšanās nelikumīgais raksturs.

46. Tālāk – un, iespējams, it īpaši – uz visu ŠRK, kā esmu atgādinājis iepriekš, protams, ir attiecināmas pamattiesības un samērīguma princips[75]. Kā to ilustrē Komisija, šis princips netiks uzskatīts par ievērotu, ja vienīgās aizdomas, uz kurām balstās valsts iestādes, lai konstatētu likumīgas uzturēšanās izbeigšanu, piemēram, būtu aizdomas par ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumu. Samērīguma principa ievērošanas pārbaude *in fine* ir jāveic valsts tiesai. Tādēļ es tikai norādīšu, ka ir jāņem vērā apstākļi, kādos aizdomas ir radušās. E.P. gadījumā acīmredzami runa ir par noziedzīgu nodarījumu. Tātad runa ir par apstiprinātām aizdomām, *a priori* atvairot domu par patvaļīgu aizturēšanu un apsūdzības izvirzīšanu.

47. Šādos apstākļos uzskatu, ka ŠRK 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts, lasot to kopā ar KĪŠN 20. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai konstatētu trešās valsts valstspiederīgā nelikumīgo uzturēšanos, valsts iestādēm, kurām ir plaša novērtējuma brīvība, savs lēmums nav jāpamato ar minētā valstspiederīgā personisko uzvedību, kurai ir jārada faktisks, attiecīgajā brīdī esošs un pietiekami nopietns apdraudējums, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm. Turklāt tas ir jāinterpretē tādējādi, ka principā apdraudējums sabiedriskajai kārtībai var izrietēt tikai no tā vien, ka pastāv nopietnas aizdomas, ka attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu. Tomēr, īstenojot savu plašo novērtējuma brīvību, valsts iestādēm savs lēmums ir jāpamato ar konkrētiem faktiem un ir jāievēro samērīguma princips.

73 Spriedums, 1977. gada 27. oktobris (30/77, EU:C:1977:172).

74 Kas ir izskaidrojams arī ar jautājumu par informācijas, kas ļoti cieši saistīta ar attiecīgās tiesiskās situācijas ilgumu, pieejamību.

75 Skat. it īpaši ŠRK 4. un 7. pantu.

IV. Secinājumi

48. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai uz *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss), 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts, lasot to kopā ar Konvencijas, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu (1985. gada 14. jūnijs) starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām, kas parakstīta Šengenā 1990. gada 19. jūnijā, 20. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai konstatētu trešās valsts valstspiederīgā nelikumīgo uzturēšanos, valsts iestādēm, kurām ir plaša novērtējuma brīvība, savs lēmums nav jāpamato ar šī valstspiederīgā personisko uzvedību, kurai ir jārada faktisks, attiecīgajā brīdī esošs un pietiekami nopietns apdraudējums, kas skar kādu no sabiedrības pamatinteresēm.

2) Regulas (ES) 2016/399 6. panta 1. punkta e) apakšpunkts, lasot to kopā ar Konvencijas, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu, 20. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka principā apdraudējums sabiedriskajai kārtībai var izrietēt tikai no tā vien, ka pastāv nopietnas aizdomas par to, ka attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu. Tomēr, īstenojot savu plašo novērtējuma brīvību, valsts iestādēm savs lēmums ir jāpamato ar konkrētiem faktiem un ir jāievēro samērīguma princips.